

Цятковська О. В.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана", м. Київ, Україна, tsiatkovska.elena@kneu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8825-9778>

ОСНОВНІ МЕТОДИКИ РОЗРАХУНКІВ ЗА СОЦІАЛЬНИМ СТРАХУВАННЯМ ТА ВИПЛАТАМИ

Анотація. Соціальне забезпечення реалізується через різноманітні соціальні політики та послуги. Від правильності методики та своєчасності розрахунків за соціальним страхуванням та виплатами залежать добробут і соціальний захист кожного громадянина. У результаті дослідження основних методик встановлено, що існують різні види виплат за соціальним страхуванням і соціальні виплати є різними за призначенням. Крім того, виплати за соціальним страхуванням здійснюються за рахунок коштів Фонду соціального страхування, а соціальні виплати – коштів державного або місцевих бюджетів. На методику розрахунків виплат за соціальним страхуванням впливають як період страхового стажу, так і рівень заробітної плати, що передує місяцю настання страхового випадку, або реєстрація особи. За результатами дослідження визначено основні види розрахунків щодо соціального страхування та ідентифіковано суб'єктів, уповноважених на здійснення та дотримання методик розрахунків із соціального страхування й виплат. Систематизовано та узагальнено методики розрахунків, яких мають дотримуватися уповноважені органи задля забезпечення основних соціальних гарантій вразливим групам населення.

Ключові слова: соціальні виплати, соціальне забезпечення, розрахунки, соціальне страхування, заробітна плата, методики.

Рис. 1. Табл. 1. Лир. 13.

Olena Tsiatkovska

Ph. D. (Economics), Associate professor, Department of Tax Management and Financial Monitoring Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, tsiatkovska.elena@kneu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8825-9778>

BASIC METHODS OF CALCULATION OF SOCIAL INSURANCE AND BENEFITS

Abstract. Under modern conditions of formation of a developed social country with high standard of living, as well as taking into account geopolitical, social and global factors, social security should be at the appropriate level. The purpose of this article is to determine the main types of calculations of social insurance and benefits, as well as the study of the main methods of their calculations, taking into account the characteristics and various factors impacting the level of social security. Methods such as induction, deduction, comparison and synthesis were used in the study of the main types of social insurance calculations and benefits. Methods of analysis, comparison and synthesis were used in the study of basic methods of calculation and determination of the authorized bodies for the implementation of appropriate calculations. Social security is implemented through various social policies and social services. The welfare and social protection of every citizen depend on the correctness of the methodology and timeliness of calculations on social insurance and benefits. Therefore, it is advisable to investigate and analyze the basic methods

© Цятковська О. В., 2021

of calculation of social insurance and benefits. As a result of research of the basic techniques, it is established that both payments on social insurance have different types, and social payments are different, depending on the purpose. In addition, social insurance payments are made from the Social Insurance Fund, and social benefits from the state or local budgets. It should be noted that the method of calculating social insurance benefits is influenced by both the period of insurance and the level of wages that precedes the month of the insured event or registration of the person. According to the results of the research, the main types of social insurance payments have been de-fined. The entities authorized to implement and comply with the basic methods of social insurance payments and payments to various groups of the population have been identified. Also, the basic methods of calculations to be followed by the authorized bodies in order to provide basic social guarantees to vulnerable groups of the population have been systematized and generalized.

Key words: social benefits, social security, calculations, social insurance, wages, methods.

JEL classification E24, H55, H75.

Цятковская Е. В.

кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры налогового менеджмента и финансового мониторинга ГБУЗ "Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана", Киев, Украина

ОСНОВНЫЕ МЕТОДИКИ РАСЧЕТОВ ПО СОЦИАЛЬНОМУ СТРАХОВАНИЮ И ВЫПЛАТАМ

Аннотация. Социальное обеспечение осуществляется через разные социальные политики и услуги. От правильности методики и своевременности расчетов по социальному страхованию и выплатам зависят благосостояние и защита каждого гражданина. В результате исследования основных методик установлено, что существуют разные виды выплат по социальному страхованию и социальные выплаты различны по назначению. Кроме того, выплаты по социальному страхованию производятся за счет средств Фонда социального страхования, а социальные выплаты – средств государственного или местных бюджетов. На методику расчетов выплат по социальному страхованию влияют как период страхового стажа, так и уровень заработной платы, предшествующий месяцу наступления страхового случая, или регистрация лица. По результатам исследования определены основные виды расчетов по социальному страхованию и идентифицированы субъекты, уполномоченные на осуществление и соблюдение методик расчетов по социальному страхованию и выплатам. Систематизированы и обобщены методики расчетов, которые должны соблюдаться уполномоченными органами для обеспечения основных социальных гарантий уязвимым группам населения.

Ключевые слова: социальные выплаты, социальное обеспечение, расчеты, социальное страхование, заработная плата, методики.

Соціальне забезпечення може реалізовуватися за різними напрямками, що проявляється в його видах та типах. Добробут різних верств населення безпосередньо залежить від рівня та розміру соціального забезпечення, яке надають різні суб'єкти господарювання. Цей напрям реалізації покладається як на державні установи, так і на державні цільові фонди, недержавні установи. У кожного суб'єкта господарювання нараховуються та виплачуються різні як за розміром, так і за структурою виплати громадянам. На рівень та форму здійснення соціальних виплат впливає в сучасному суспільстві ве-

лика кількість чинників – і економічних, і соціальних. Тому методики розрахунків за соціальним страхуванням та виплатами різняться, а також при їх здійсненні застосовуються різні критерії та алгоритми розрахунків, що й підтверджує актуальність дослідження цього питання. Варто зауважити, що проблему систематизації й узагальнення основних методик розрахунків за соціальним забезпеченням наразі не досліджено і потребує подальшого аналізу та вивчення.

Питання соціального забезпечення, соціальних послуг та соціального захисту неодноразово були предметом дослідження науковців та практиків. Зокрема, В. С. Тарасенко досліджував відмінність державної соціальної допомоги від державного соціального страхування [1], А. А. Сидорчук порушував питання щодо класифікації соціальних виплат та послуг [2], Г. А. Трунова досліджувала соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання [3]. Г. С. Лопушняк вивчала соціальний захист та соціальне забезпечення як окремі категорії, за котрими соціальний захист – істотно ширше поняття, ніж соціальне забезпечення. Визначено, у тому числі, що до складових соціального забезпечення належать пенсійне забезпечення, соціальні допомоги та соціальні послуги. Соціальний захист здійснюється на основі реалізації розрахунків із соціального страхування та виплат [4].

Варто зауважити, що залежно від суб'єкта, якому призначаються й розраховуються виплати із соціального забезпечення, можна виокремити два різних напрями: розрахунок соціальних виплат та доплати тим, хто має статус та умови для призначення соціального забезпечення. Стосовно другого напрямку доцільно дослідити особливості призначення виплат і компенсацій тим, хто надає соціальні послуги. Належним чином здійснені розрахунки за соціальним страхуванням та виплатами відіграють істотну профілактичну роль та забезпечують безперервність і рівність у наданні соціальних послуг вразливим групам населення. Саме для цих груп виплати є важливим елементом державного регулювання у сфері соціального забезпечення.

Метою статті є визначення основних видів розрахунків із соціального страхування та виплат, а також дослідження методик їх розрахунків, з огляду на особливості та різні фактори впливу на рівень соціального забезпечення.

Під час дослідження основних видів розрахунків із соціального страхування та виплат використано методи індукції, дедукції, порівняння та синтезу. Методи аналізу, порівняння та синтезу застосовувалися під час вивчення основних методик розрахунків та визначення уповноважених органів щодо здійснення відповідних розрахунків.

Згідно з Аналізом ефективності законодавчого регулювання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп визначено, що суттєва частка державних коштів витрачається на соціальну підтримку громадян. У 2020 р. сума видатків на соціальні виплати становила 21,7 % зведеного бюджету (346,7 млрд грн, з яких 322,7 млрд грн припадає на видатки державного бюджету, або 25,1 % відповідних видатків). Якщо враховувати також бюджети трьох соціальних фондів (Пенсійного, Фонду соціального страху-

вання і Фонду страхування на випадок безробіття, без урахування трансфертів із держбюджету), йдеться ще про 351,3 млрд грн, витрачені державою [5, с. 9]. Тобто видатки на соціальне забезпечення в Україні становлять вагомий частку в загальній структурі. Варто зазначити: крім того, що коштів передбачається достатньо, але існує низка проблем, які потрібно вирішувати. Зокрема до них можна віднести кількість населення, що має право на соціальне страхування та виплати, а також неякісне й неефективне надання соціальних послуг.

Основні напрями соціального захисту та забезпечення визначено та регламентовано нормативно-правовими актами, серед яких можна виокремити Закони України “Про загальнообов’язкове соціальне страхування” [6], “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” [7], “Про пенсійне забезпечення” [8], “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” [9], “Про зайнятість населення” [10], “Про соціальні послуги” [11], постанови Кабінету Міністрів України та накази міністерств та відомств.

Соціальне забезпечення населення здійснюється за різними напрямками. Загалом воно реалізується шляхом призначення соціальних виплат та виплат із соціального страхування. Всі ці виплати мають головне завдання – гарантування громадянам мінімального рівня соціальних гарантій, які може забезпечити країна.

Відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” основними видами соціального страхування є страхування: у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, а також медичне страхування [6].

Адміністрування та здійснення контролю за розрахунками із соціального страхування покладаються на Фонд соціального страхування України. Він здійснює керівництво та управління загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить акумулювання страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов’язкового державного соціального страхування та здійснює інші функції згідно із затвердженням статутом [6].

На законодавчому рівні чітко визначено та затверджено методику розрахунку виплат із соціального страхування. Такі методики розрахунку зазвичай різняться залежно від виду соціального страхування та особливостей виплати, оскільки на механізм розрахунку впливають багато факторів, які доцільно детально розглянути та систематизувати.

Нормативно-правовим документом, котрий регламентує та визначає основні методики щодо розрахунку виплат із соціального страхування, є Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266 (далі – Порядок № 1266) [12].

Виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності доцільно узагальнити в єдиній дефініції "страхові виплати". Крім того, передбачено, що застрахованим особам згідно із законодавством встановлюються додаткові виплати понад розміри та тривалість виплат за страхуванням на випадок безробіття. Такий вид страхових виплат ідентифікується та визначається як грошове забезпечення.

Порядком № 1266 встановлено механізм обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку страхових виплат у разі настання страхового випадку, а також оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів підприємства, установи, організації або фізичної особи, котра використовує працю найманих працівників [12].

У таблиці узагальнено основні складові методики розрахунків із соціального страхування залежно від виду виплати, які передбачено та визначено нормативно-правовими документами, а також із урахуванням особливостей застрахованих осіб. Законодавцем встановлено певний рівень соціальних гарантій під час призначення страхових виплат. Зокрема, визначено мінімальний та максимальний розмір страхових виплат, що передбачається на рівні мінімальної та максимальної бази нарахування єдиного соціального внеску.

Т а б л и ц я

Методика розрахунку із соціального страхування

№ з/п	Вид виплати	Порядок розрахунку
1	Виплата за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття	Сума страхових виплат застрахованій особі та оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється шляхом множення суми денної виплати, розмір якої встановлюється у відсотках середньоденної заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) залежно від страхового стажу, якщо його наявність передбачена законодавством, на кількість календарних днів, що підлягають оплаті
2	Виплата від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	
3	Виплата у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності	
4	Додаткові виплати понад розміри та тривалість виплат за страхуванням на випадок безробіття	

Складено за: Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1266-2001-%D0%BF#n1>.

Отже, страхові виплати та основні методики їх розрахунків чітко визначено й регламентовано чинними нормативно-правовими документами. Але при проведенні перевірки цих розрахунків необхідно контролювати дотри-

мання ключових технологій щодо їх здійснення з метою забезпечення цільового використання бюджетних коштів, оскільки обчислення та призначення таких виплат можуть зазнавати впливу різних факторів та відбуватися за різних умов.

Іншим не менш важливим напрямом соціального забезпечення, який реалізується та гарантується певним групам населення, є соціальні виплати. За результатами аналізу та систематизації особливостей здійснення соціального забезпечення встановлено, що його можна класифікувати як розрахунки із соціального страхування та виплат, котрі пов'язані із:

- *соціальним статусом громадян* (виплати учасникам бойових дій, ветеранам, малозабезпеченим, внутрішньо переміщеним, інвалідам, безробітним та іншим особам);
- *фізичним станом громадян* (допомога по тимчасовій непрацездатності, допомога по вагітності та пологах, допомога на поховання, оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань та ін.);
- *державним соціальним страхуванням* (страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності; страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві); інші страхові виплати);
- *відшкодуванням витрат* (витрати на технічні та інші засоби реабілітації, витрати на зубопротезування, витрати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз, витрати на слухові апарати, витрати на лікарські засоби та вироби медичного призначення, витрати на додаткове харчування, витрати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші витрати, витрати на спеціальний медичний догляд, витрати на постійний сторонній догляд, витрати на побутове обслуговування, витрати на придбання спеціальних засобів пересування (коляски), компенсація витрат на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів, витрати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями);
- *соціальним забезпеченням громадян різного віку* (стипендії та пенсії).

Під час здійснення розрахунків за соціальним страхуванням та виплатами установи, на яких покладаються вказані функції, мають забезпечити своїх працівників методичними рекомендаціями та напрацьованими технологіями проведення таких розрахунків. Саме тому спеціалісти, котрі здійснюють розрахунки щодо соціального забезпечення, мають володіти повним комплексом знань у сфері методології й організації соціального захисту та забезпечення населення, що охоплюють знання у сфері бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу, оподаткування, бюджетного планування і контролю, які є інформаційним підґрунтям для реалізації ефективного соціального забезпечення.

Фінансування розрахунків із соціального страхування та виплат відбувається за рахунок коштів як державного, так і місцевих бюджетів, а також

за іншими джерелами. Розрахунки та адміністрування щодо соціального страхування й виплат проводять уповноважені органи, які визначено на рисунку.

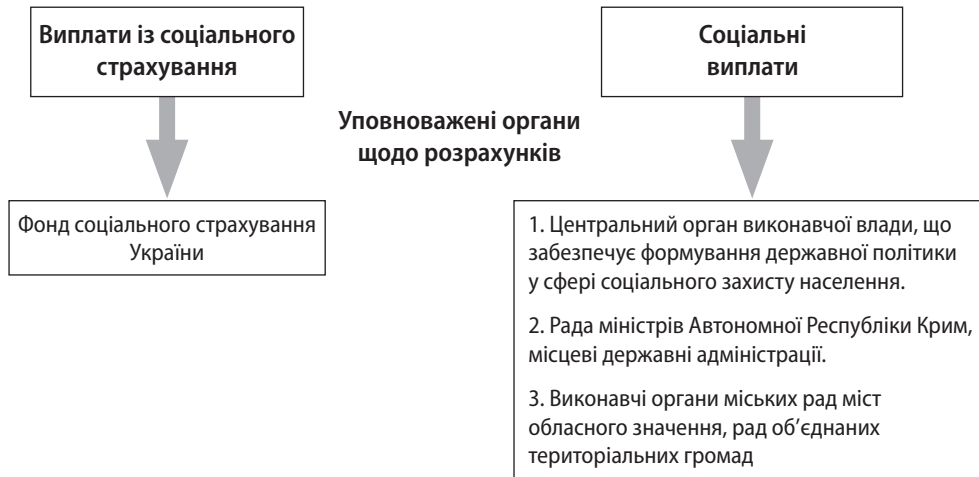

Рисунок. Уповноважені органи, які здійснюють розрахунки за соціальним страхуванням та виплатами

Складено за: Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>; Про соціальні послуги: закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>; Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1266-2001-%D0%BF#n1>.

Розрахунок соціальних виплат здійснюють уповноважені органи, але відповідно до чітко визначених методик. Зокрема, у ст. 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 2022 рік” вказано, що у 2022 р. рівень забезпечення прожиткового мінімуму для призначення допомоги згідно із Законом України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям” у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб – 45 %; для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю – 100; для дітей – 130 % відповідного прожиткового мінімуму [13].

Таким чином, у нормативно-правових документах визначаються різні розміри та методики розрахунків соціальних виплат. Але більшою мірою розмір соціальних виплат розраховується з урахуванням прожиткового мінімуму, який і встановлюється в Законі України “Про Державний бюджет України на 2022 рік”.

Розрахунки за соціальним страхуванням та виплатами становлять велику частку в загальній структурі видатків як державного, так і місцевих бюджетів. Але доцільно проводити контроль за цільовим використанням цих

коштів та дотриманням основних методик згаданих розрахунків та виплат, які здійснюються уповноваженими органами.

Крім того, дослідженням встановлено: нормативно-правове забезпечення стосовно здійснення розрахунків із соціального страхування та виплат є багатовекторним, що призводить до невиконання та недостатньої реалізації соціальної захищеності певних груп населення.

На підставі викладеного доходимо таких висновків. У результаті проведеного дослідження систематизовано й узагальнено основні види розрахунків щодо соціального страхування та виплат, а також визначено методики розрахунків як за соціальним страхуванням, так і за соціальними виплатами. Зокрема, до виплат за соціальним страхуванням згідно з чинним законодавством віднесено виплати на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, а також у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. До соціальних виплат належать ті, котрі передбачені чинним законодавством різним групам незахищених верств населення, що мають відповідні пільги та соціальні умови. У статті узагальнено й систематизовано основні групи соціальних виплат за критеріями, котрі застосовуються під час призначення соціальних виплат.

Отже, у результаті проведеного аналізу основних видів розрахунків із соціального страхування та виплат можна стверджувати, що всі ці виплати загалом формують соціальне забезпечення в країні і надаються як соціальні гарантії вразливим групам населення. Ідентифіковано уповноважені органи, котрі здійснюють розрахунки за соціальним страхуванням та виплатами. Варто наголосити, що рівень забезпеченості та соціальної захищеності певних груп населення формується завдяки реалізації бюджетних програм у сфері соціального забезпечення. Саме тому в подальших дослідженнях доцільно вивчити та встановити взаємозв'язок ефективності виконання бюджетних програм із соціального забезпечення з рівнем надання соціальних послуг.

Список використаних джерел

1. *Тарасенко В. С.* Відмінність державної соціальної допомоги від державного соціального страхування. *Актуальні проблеми держави і права.* 2012. Вип. 63. С. 338–342. URL: <http://www.apdp.in.ua/v63/49.pdf>.
2. *Сидорчук А.* Проблеми класифікації соціальних виплаті послуг. *Вісник Тернопільської академії народного господарства.* 2004. № 1. С. 46–50.
3. *Трунова Г. А.* Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання: тенденції розвитку правового регулювання. *Право та інновації.* 2017. № 3. С. 82–89. URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/article/view/284>.
4. *Лопушняк Г. С.* Соціальний захист населення: теоретична концептуалізація та особливості державного управління. *Теорія і практика державного управління : зб. наук. пр.* 2011. № 2 (33). С. 277–284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_2_46.
5. *Ієрусалимов В., Марчак Д.* Аналіз ефективності законодавчого регулювання соціальної допомоги в Україні для основних цільових груп / Центр аналізу публічних

- фінансів та публічного управління при Київській школі економіки. 2021. Липень. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi_doslidzhennya-1.
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
 7. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
 8. Про пенсійне забезпечення : закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.
 9. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>.
 10. Про зайнятість населення : закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
 11. Про соціальні послуги : закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
 12. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням : постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1266-2001-%D0%BF#n1>.
 13. Про Державний бюджет України на 2022 рік : закон України від 02.12.2021 № 1928-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>.

References

1. Tarasenko, V. S. (2012). Difference between social support and social insurance. *Home Current Problems of State and Law*, 63, 338–342. Retrieved from <http://www.apdp.in.ua/v63/49.pdf> [in Ukrainian].
2. Sydorchuk, A. (2004). Problems of classification of social payments of services. *Herald of the Ternopil Academy of National Economy*, 1, 46–50 [in Ukrainian].
3. Trunova, H. A. (2017). Social insurance against industrial accidents and occupational diseases: trends of legal regulation developme. *Law and Innovation*, 3, 82–89. Retrieved from <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/article/view/284> [in Ukrainian].
4. Lopushniak, H. S. (2011) Social protection of the population: theoretical conceptualization and features of public administration. *Theory and practice of public administration*, 2 (33), 277–284. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_2_46 [in Ukrainian].
5. Iierusalymov, V., & Marchak, D. (2021, July). *Analysis of the effectiveness of legislative regulation of social assistance in Ukraine for the main target groups*. Center for Analysis of Public Finance and Public Administration at the Kyiv School of Economics. Retrieved from https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Sotsialni-dopomogi_doslidzhennya-1 [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991). *On compulsory state social insurance* (Act No. 1105-XIV, September 23). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991). *On social and legal protection of servicemen and members of their families* (Act No. 2011-XII, December 20). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991). *About pension provision* (Act No. 1788-XII, November 5). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text> [in Ukrainian].

9. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991). *On the basics of social protection of persons with disabilities in Ukraine* (Act No. 875-XII, March 21). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text> [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2012). *On employment* (Act No. 5067-VI, July 5). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). *About social services* (Act No. 2671-VIII, January 17). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].
12. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2001). *About calculation of the average salary (income, monetary maintenance) for calculation of payments under the obligatory state social insurance* (Decree No. 1266, September 26). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1266-2001-%D0%BF#n1> [in Ukrainian].
13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). *About the State Budget of Ukraine for 2022* (Act No. 1928-IX, December 2). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text> [in Ukrainian].